

Seat No.	
-------------	--

M.A. – I (Semester – I) Examination, 2014
ANCIENT INDIAN HISTORY, CULTURE AND ARCHAEOLOGY (New)
Ancient Indian History (Upto 650 A.D.) (Paper – I)

Day and Date : Monday, 21-4-2014
Time : 11.00 a.m. to 2.00 p.m.

Max. Marks : 70

Note : All questions are compulsory.
Right side digit indicate full marks.

1. Fill in the blanks.

14

- 1) _____ Mandal existed in Rig-Veda.
A) 1 B) 2 C) 8 D) 10
- 2) _____ coin is considered first the known coin in Ancient India.
A) Ashokas coin B) Kashatrap coin
C) Punch Mark coin D) Gupta coin
- 3) Ashamak Mahajanpada existed in present _____ State India.
A) Kashi B) Maghad C) Gandhar D) Ashamak
- 4) Satvahan dynasty also known as _____
A) Adhryabrutya B) Chedi
C) Chalukya D) Pal
- 5) U-Chi tribe also known as _____ in Ancient India.
A) Pallav B) Kushan C) Shaka D) Yavan
- 6) _____ is the author of Indica.
A) Minyandar B) Megyesthenis
C) Drimitrious D) Fa-hiyan
- 7) Identify the revenue officer of Mauryan administration system
A) Samaharta B) Purpal C) Mantri D) Senapati
- 8) _____ was the capital of Chandragupta Maurya.
A) Pataliputra B) Kashi C) Taxila D) Kosambi
- 9) _____ was the first king of Shuga dynasty.
A) Devbuti B) Sariputra C) Bruhadatta D) Pushamitra

- 10) Who is the author of famous Alahabad Prashasti ?
 A) Kalidas B) Sudrak C) Harisena D) Ravikirti
- 11) The term Puga refers to _____
 A) A group of Merchants B) A group of Land grant
 C) A guild of artisan D) A bankers
- 12) Which of the following area won by the Chandragupta Maurya _____
 A) Ganga Valley B) North-Western India
 C) Deccan D) Central India up to Narmada
- 13) Gupta king was follower of _____ religion.
 A) Buddhisim B) Jainism C) Hinduism D) None of these
- 14) Under the which Buddhist Monk influence King Ashoka become supporter of Buddhism
 A) Upagupta B) Upali C) Radhagupta D) Nagsena

2. Write a short note (**any four**) :

12

- 1) Four veda
- 2) Maghad Majanpad
- 3) Pallav Dynasty
- 4) Ramgupta
- 5) Pulumavi.

3. Write a short answer (**any four**) :

16

- 1) Write a importance of foreign travel records.
- 2) Write a note on Buddhism and Jainism religious literature.
- 3) Describe the Avanti and Magad Janpad.
- 4) What was the impact of the Kaliga war.
- 5) Describe the social condition during the 2 century B.C. to 2 Century A.D.

4. Write a long answer (**any two**) :

14

- 1) Explain the Kanishkas contribution.
- 2) Describe the gupatas civil administration.
- 3) Elaborate the archaeological sources.

5. Write a critical easy on Gupta's Golden age.

14

OR

Evaluate the Satvhan Period's social and religious condition.

Seat No.	
-------------	--

M.A. (AIHC&A) (Semester – I) Examination, 2014
WRITING AND COMMUNICATION SKILLS AND CURRENT AFFAIRS
(Paper – V) (New)

Day and Date : Wednesday, 30-4-2014
Time : 11.00 a.m. to 2.00 p.m.

Total Marks : 70

Instructions : 1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

1. Choose the correct alternative :

14

योग्य पर्याय निवडा :

1) _____ is the Secretary General of UNO.

- a) Ban Ki-moon b) Kofi Annan c) Bill Clinton d) Barak Obama

_____ हे युनोचे सरचिटणीस आहेत.

- a) बान की-मून b) कोफी अन्नान c) बिल क्लिंटन d) बराक ओबामा

2) _____ is the President of forth coming Akhil Bhartiya Marathi Sahitya Sammelan.

- a) Arun Sadhu b) F.M. Shinde
c) Prabha Ganorkar d) None of these

_____ हे आगामी अखिल भारतीय मराठी साहित्य संमेलनाचे अध्यक्ष आहेत.

- a) अरुण साधू b) फ.मु.शिंदे c) प्रभा गणोरकर d) यापैकी नाही

3) _____ is the Chairman of the Planning Commission.

- a) President b) Vice-President
c) Prime-Minister d) Finance Minister

_____ हे योजना आयोगाचे अध्यक्ष आहेत.

- a) राष्ट्रपती b) उपराष्ट्रपती c) पंतप्रधान d) वित्तमंत्री

4) The word 'Gopher' related with

- a) TV b) Film c) Internet d) None of these

गोफर हा शब्द _____ शी संबंधित आहे.

- a) टीव्ही b) चित्रपट c) इंटरनेट d) यापैकी नाही

5) Who signed on ten rupee note ?

a) Finance Minister	b) Governor of RBI
c) Finance Secretary	d) None of these

दहा रुपयाच्या नोटेवर कोणाची स्वाक्षरी असते ?

a) वित्त मंत्री	b) आर बी आयचे गवर्नर
c) वित्त सचिव	d) यापैकी नाही

6) _____ is the Railway Minister.

a) Mukul Roy	b) Mallikarjun Kharage
c) C.P. Joshi	d) Veerappa Moili

_____ हे रेल्वे मंत्री आहेत.

a) मुकुल रॉय	b) मल्लिकार्जुन खरगे
c) सी.पी.जोशी	d) वीरप्पा मोईली

7) Philately means

a) TV making company	b) Branch of philosophy
c) Collecting postal stamps	d) None of these

फिलाटेली म्हणजे

a) टीव्ही तयार करणारी कंपनी	b) तत्वज्ञानाची शाखा
c) पोस्टाची तिकिटे जमा करणे	d) यापैकी नाही

8) _____ is the first Editor of Kesari.

a) Chiplunkar	b) B.G.Tilak
c) Agarkar	d) S.M. Paranjape

_____ हे केसरीचे पहिले संपादक होते.

a) चिपळूणकर	b) बाळ गंगाधर तिलक
c) आगकर	d) शि.म. परांजपे

9) _____ write the song 'Vande Mataram'.

a) Tagore	b) Iqbal
c) Pradip	d) Bankim Chandra Chatarjee

वंदे मातरम् _____ यांनी लिहिले.

a) टागोर	b) इक्बाल
c) प्रदीप	d) बंकिमचंद्र चटर्जी

10) Communication between two peoples is known as

- a) Intrapersonal communication b) Dyadic communication
c) Both a and b d) None of these

दोन व्यक्तीमधील संवादाला _____ म्हणतात.

- a) इंटरपर्सनल कम्युनिकेशन b) डायडीक कम्युनिकेशन
c) दोन्ही a आणि b d) यापैकी नाही

11) _____ is the Chairman of Rajyasabha.

- a) Speaker b) President
c) Prime Minister d) Vice-President

राज्यसभेचे अध्यक्ष _____ हे असतात.

- a) सभापती b) राष्ट्रपती c) पंतप्रधान d) उप-राष्ट्रपती

12) IAEA is set up in

- a) 1959 b) 1954 c) 1957 d) 1956

आय ए ई ए ची स्थापना _____ मध्ये झाली.

- a) १९५९ b) १९५४ c) १९५७ d) १९५६

13) International Trade Organisation established in

- a) 1950 b) 1948 c) 1949 d) 1947

अंतरराष्ट्रीय व्यापार संघटनेची स्थापना _____ मध्ये झाली.

- a) १९५० b) १९४८ c) १९४९ d) १९४७

14) The headquarter's of UNO is situated at

- a) Washigton b) London c) New York d) None of these

युनोचे मुख्यालय _____ येथे आहे.

- a) वॉशिंग्टन b) लंडन c) न्युयॉर्क d) यापैकी नाही

2. Write short notes (**any four**) :

12

टीपा लिहा (कोणत्याही चार) :

1) Panchayat Raj

पंचायत राज

2) IMF

आय एम एफ

3) PTI and UNI

पी टी आय आणि यु एन आय

4) Naxalism

नक्षलवाद

5) Goa liberation movement

गोवा मुक्ती संग्राम

3. Write the answers in **150** words (**any four**) :

16

पुढील प्रश्नांची उत्तरे १५० शब्दात लिहा (कोणत्याही चार) :

1) State the importance of writing skill.

लेखन कौशल्याचे महत्त्व सांगा.

2) Explain the appropriate use of references.

संदर्भाचा योग्य वापर स्पष्ट करा.

3) State the various types of communication.

संवादाचे विविध प्रकार नमूद करा.

4) Write a brief note on 'Sanyukta Maharashtra Movement'.

'संयुक्त महाराष्ट्र चळवळ' यावर थोडक्यात टिपण करा.

5) State the main reasons of First World War.

पहिल्या महायुद्धाची प्रमुख कारणे सांगा.

4. Write the answers in **250** words (**any two**) :

14

पुढील प्रश्नांची उत्तरे २५० शब्दात लिहा (कोणतेही दोन) :

1) Discuss in detail about the functioning of the UNO.

संयुक्त राष्ट्र संघाच्या कामकाजाबाबत सविस्तर चर्चा करा.

2) Write a feature on 'Telangana'.

तेलंगणावर लेख लिहा.

3) Write an essay on 'price rising'.

'महागाई' वर निबंध लिहा.

5. Write the answer in **500** words.

14

पुढील प्रश्नाचे उत्तर ५०० शब्दात लिहा.

Write in detail about the effects of First and Second World War.

'पहिल्या आणि दुसऱ्या महायुद्धाचे परिणाम' याबाबत सविस्तर लिहा.

OR/किंवा

Write in detail about 'Gramsabha, Vidhansabha and Loksabha'.

'ग्रामसभा, विधानसभा आणि लोकसभा' याबाबत सविस्तर लिहा.

- 6) First Sangam held at _____ place.
A) Madurai
B) Kapatpuram
C) Rameshwar
D) Palkad
- 7) _____ was the president of first Sangam.
A) Nakkiran
B) Agastya
C) Tolkapiyam
D) None of these
- 8) Ancient Indian the cast system emerged from _____ system.
A) Varna
B) Feudal
C) Barter
D) Political
- 9) Ancient vatapi was located at present _____ district.
A) Vijapur
B) Mysore
C) Bellari
D) Gulbarga
- 10) _____ was the founder of the Pallav dynasty.
A) Shivvishnu
B) Vishnuvarman
C) Harshavardhan
D) Pulkeshi I
- 11) Bhattarak title was taken by _____ Chalukya king.
A) Kirtivarman
B) Pulkeshi II
C) Chandragupta
D) Radhagupta
- 12) Tolkapiyam was the _____ related book
A) Religious
B) Grammar
C) Environment
D) Music
- 13) Vallabhi University was located at _____ place.
A) Maharashtra
B) Gujarat
C) Odisa
D) Karnataka
- 14) Vijayalaya was the founder of _____ dynasty.
A) Rashtrakut
B) Chol
C) Ganga
D) Chalukya

2. Write a short note (**any four**) : **12**
- 1) King Gopal
 - 2) Rashtra king Krishna I
 - 3) Origin of Pratihara dynasty
 - 4) Amoghvarsha king
 - 5) Sarthavak in Ancient Indian guild.
3. Answer in short (**any four**) : **16**
- 1) Explain the literary importance of Sangam literature.
 - 2) Describe the Pratihara dynasty Political contribution.
 - 3) Explain the Harshavardhan religious policy.
 - 4) Write a short information about a Pandya dynasty.
 - 5) Discuss the women status in Ancient India.
4. Write an answer in detail (**any two**) : **14**
- 1) Explain the Chola dynasty's administration system.
 - 2) Describe the Rashtrakuta's cultural contribution.
 - 3) Elaborate the ancient Indian education system.
5. Write an essay on ancient Indian feudalism. **14**

OR

Write a critical note on ancient Indian foreign trade.

Seat No.	
-------------	--

M.A. – I (Semester – II) Examination, 2014
ANCIENT INDIAN HISTORY, CULTURE AND ARCHAEOLOGY
Methods in Archaeology (Paper – II) (New)

Day and Date : Thursday, 24-4-2014
Time : 11.00 a.m. to 2.00 p.m.

Total Marks : 70

N. B. : 1) **All questions are compulsory.**
2) **Figures to the right indicate full marks.**

1. Select appropriate word :

14

- 1) _____ is suitable for excavation of fortification.
 - a) Vertical method
 - b) Horizontal method
 - c) Step trench method
 - d) Quadrant method
- 2) If a terracotta pot is red in colour, it is assumed to be fired in _____ kiln.
 - a) Closed
 - b) Open
 - c) Half-closed
 - d) Partly closed
- 3) In Maharashtra excavation of stone circle was done at _____.
 - a) Nevasa
 - b) Inamgaon
 - c) Wakav
 - d) Mahurzari
- 4) For pottery drawing _____ and _____ parts of pottery are used.
 - a) Rim and base
 - b) Body and neck
 - c) Tip and lip
 - d) Neck and shoulder
- 5) Excavation of megalith should be done by _____ method.
 - a) Vertical
 - b) Horizontal
 - c) Quadrant
 - d) Step trench
- 6) In India technique of underwater archaeology was used in the excavation of _____.
 - a) Ayodhya
 - b) Kaushambi
 - c) Kashi
 - d) Dwarka

3. Write short answers of the following (**any four**) : **16**
- 1) Describe the step trench method of excavation.
 - 2) How do you clean the antiquities of copper and bronze ?
 - 3) Throw light on religious and cultural life of ancient societies from excavated materials.
 - 4) What is dating method ? Write note on C-14.
 - 5) Explain in brief the importance of burial in excavation.
4. Write a answer in detail (**any two**) : **14**
- 1) Discuss how village to village survey is considered to be the best method of discovering archaeological sites.
 - 2) Write about the advantages and shortcomings of a vertical excavation method.
 - 3) Illustrate the method of Quadrant excavation and its importance.
5. Describe the systematic methods of exploration and explain the significance of these methods. **14**

OR

Write in detail about relative dating methods that are applied in archaeology.

Seat No.	
-------------	--

M.A. – I (Semester – II) Examination, 2014
ANCIENT INDIAN HISTORY, CULTURE AND ARCHAEOLOGY (New)
Ancient Indian Numismatics (Paper – III)

Day and Date : Saturday, 26-4-2014
Time : 11.00 a.m. to 2.00 p.m.

Max. Marks : 70

N.B. : 1) **All questions are compulsory.**
2) **Figures to the right indicate full marks.**

1. Select appropriate word :

14

- 1) On the coins of Huviahka _____ were depicted.
a) Skanda (Kumara) b) Indra
c) Brahma d) Laxmi
- 2) Most artistic coins in India were introduced by _____
a) Kushan b) Greek
c) Satvahana d) Magadh
- 3) Hoard of Gupta dynasty was found at _____ in Rajasthan.
a) Bayana b) Ganganagar
c) Jaipur d) Ajmer
- 4) _____ is generally depicted on Punch marked coins.
a) Parrot b) Crow
c) Eagle d) Peacock
- 5) _____ picture was depicted on the reverse side of coins of Vim Kadphisses.
a) Lakshmi b) Vishnu
c) Shiva d) Kartikeya
- 6) _____ from Gupta dynasty was issued only gold coins.
a) Samudragupta b) Ramagupta
c) Chandragupta II d) Kumargupta I

P.T.O.

2. Write short notes of the following (**any four** out of five) : **12**
- 1) Types of Arched hill
 - 2) Zoos and Athena deities on Indo-Greek coins
 - 3) Tribal coins
 - 4) Bent-bars
 - 5) Coins of Huvishka.
3. Write short answers of the following (**any four** out of five) : **16**
- 1) Write salient features of the coins of Satkarni I.
 - 2) Describe God and Goddess which depicted on Kushana coins.
 - 3) What are Skanda-Kumar-Vishakh type of coins ?
 - 4) Write salient features of the coins of Vimkadphaisis.
 - 5) Write a note on silver portrait coins of the Satavahanas.
4. Answer **any two** of the following : **14**
- 1) Discuss copper coins of Kumar Gupta I.
 - 2) Discuss the coins of Rajraj Chola.
 - 3) Write an essay on gold coins of Gupta dynasty.
5. Give broad outline of coinage of Indo-Greek. **14**
- OR
- Enumerate the significance of coins found in excavations.
-

- 7) World Tourism Organization is established in the year of _____
a) 1975 b) 1976 c) 1977 d) 1974
- 8) Lomesh Rishi cave situated at _____
a) Himalaya b) Barabar c) Nagarjuna d) Vaishali
- 9) Brahaddeshwar temple at Tanjore was constructed during in _____ rulers.
a) Raviraja b) Ramanraja
c) Ravikirti d) Rajraja
- 10) Karle is the tourist place related to _____ religion.
a) Buddha b) Shaiva c) Jain d) Shakta
- 11) The famous Sun Temple is situated at _____
a) Indore b) Bhaje
c) Konark d) None of these
- 12) Head Quarter of World Health Organization is at _____
a) Canada b) Geneva c) England d) Switzerland
- 13) _____ is motivated because of tourism.
a) Education b) Personal organization
c) Industry d) Business
- 14) Ghruneshwara temple is in _____ district.
a) Aurangbad b) Beed c) Vidarbha d) Ellora

2. Write short notes on **(any four)** :

12

- 1) Purpose of tourism
- 2) The American society of Travel agents
- 3) Elephanta caves
- 4) Religious tourism
- 5) Central tourism department.

3. Write answers on **any four** of the following : **16**
- 1) Give the information about good qualification to tourist guide.
 - 2) Write down work of M.T.D.C.
 - 3) Explain the main features of Bhaje Chaitya.
 - 4) Describe the social importance of tourism.
 - 5) Give the tourism importance in human life.
4. Write answers to **any two** of the following : **14**
- 1) Explain the scope of tourism in modern period.
 - 2) Why tourist are attracted towards the place of Ajanta ? Explain.
 - 3) Discuss the importance of state tourism department.
5. Explain the definition and scope of tourism and discuss the importance of tourism in international relations. **14**

OR

Describe the temple of Meenakshi at Madurai as the place of tourist interest.

Seat No.	
-------------	--

M.A. – I (Semester – II) Examination, 2014
ANCIENT INDIAN HISTORY, CULTURE AND ARCHAEOLOGY
Computer Application in Archaeology (New) (Paper – V)

Day and Date : Friday, 2-5-2014
Time : 11.00 a.m. to 2.00 p.m.

Max. Marks : 70

Note : 1) **All questions are compulsory.**
2) **Digit of *right* indicate full marks.**

1. Choose a correct alternative : **14**

1) Keyboard, mouse, printer, storage device and memory are _____ of operating system.

- A) Programs B) Resource C) Hardware D) Utilities

2) Word processor is a _____ software.

- A) System B) Application C) Driver D) Graphics

3) C.P.U. stands for _____

- A) Central Processing Unit B) Central Picture Unit
C) Capture Unit D) None of these

4) Windows 8 is an example of _____

- A) Application software B) Operating system
C) Browser D) Shareware

5) Errors on Google earth errors are around _____ meters.

- A) 500 to 600 m B) 1 to 2 m
C) 100 to 125 meters D) None of these

6) _____ is the most powerful type of computer.

- A) Minicomputer B) Microcomputer
C) Mainframe computer D) Super computer

- 7) Tree is denoted in vector data as _____
A) Point B) Line C) Polygon D) None of these
- 8) The primary purpose of _____ software is to create text based documents.
A) Web development B) Word processing
C) Spreadsheet D) Graphics
- 9) In MS-Excel, a workbook is made up of one or more _____
A) Workpages B) Worksheets C) Booksheets D) Bookpages
- 10) ASCII code contains _____ number of digits.
A) 6 B) 7 C) 8 D) 9
- 11) Getting information about object without contacting them is known as _____
A) Geographical information system B) Remote sensing
C) Information system D) None of the above
- 12) RAM is referred to as _____ storage.
A) Direct B) Secondary C) Nonvolatile D) Sequential
- 13) DVD stands for _____
A) Digital Video Data B) Digital Versatile Disk
C) Direct Video Disk D) Direct Versatile Disk
- 14) _____ printer requires special paper.
A) Chain B) Inkjet C) Laser D) Thermal

2. Write short note (**any four**) :

12

- 1) Hardware
- 2) Wi-Fi
- 3) Secondary storage devices
- 4) CPU
- 5) Bluetooth.

3. Write a short answer (**any four**) : **16**
- 1) How to mark places on google earth ?
 - 2) What are the two types of hard disks ?
 - 3) Explain the four types of computers.
 - 4) Difference between conventional method and G.I.S. method.
 - 5) Explain the history and development of Internet.
4. Write long answer (**any two**) : **14**
- 1) Difference between conventional method and G.I.S. method.
 - 2) What is an operating system ? Discuss.
 - 3) What is a segments of G.P.S. ?
5. Explain the relationship between archaeology and global positioning system. **14**

OR

What is remote sensing ? Explain satellite remote sensing.

Seat No.	
-------------	--

M.A. – II (Semester – IV) Examination, 2014
ANCIENT INDIAN HISTORY, CULTURE AND ARCHAEOLOGY
Art and Architecture in Ancient India (Comp.) (Paper – I)

Day and Date : Tuesday, 22-4-2014
Time : 3.00 p.m. to 6.00 p.m.

Total Marks : 70

Instructions : 1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

1. Select appropriate word :

14

- 1) In India prehistoric rock art found at _____
a) Bagh b) Ajanta c) Bhimbetka d) Badami
- 2) Kailasnath Temple at Kanchi was built by _____ king.
a) Rajrajeshwar b) Rajendra c) Rajshekhar d) Rajsimha
- 3) A portrait of Kirtivarma has located at _____
a) Ajanta b) Bagh c) Badami d) Sittanvasal
- 4) Mount Abu is famous for _____
a) Jain temples b) Hindu temples c) Buddhist temples d) None of these
- 5) Temples at _____ belongs to Gupta period.
a) Modhera b) Ter c) Khajuraho d) Sanchi
- 6) The painting depicting “Meeting of Lord Buddha and Rahul” is located in cave no _____ of Ajanta.
a) 16th b) 17th c) 1st d) 2nd
- 7) Urushrunga means _____
a) Gavaksha b) Small Shikhara c) Savarna d) Upapita
- 8) Papnath Temple at Pattadakal is of _____ deity.
a) Shiva b) Vishnu c) Brahma d) Kartikeya

- 9) The Temples of North India is called _____ style Temples.
 a) Nagar b) Dravid c) Vesara d) Bhumija
- 10) 'Kandariya Mahadev Temple' is at _____
 a) Khajuraho b) Modhera c) Ayodhya d) Nasik
- 11) Harihareshwar Temple at Hattarsang Kudal has _____
 garbhagrihas (sanctums).
 a) Four b) Three c) One d) Two
- 12) The ground plan of Durga Temple, Aihole is _____
 a) Apsidal b) Square c) Rectangular d) Circle
- 13) The word 'Devayatan' appears in literature from _____
 a) 1st century B.C. b) 1st century A.D.
 c) 2nd century A.D. d) 2nd century B.C.
- 14) The Temple of Konark in Orissa is dedicated to _____
 a) Dikpals b) Navagraha c) Surya d) Brahma

2. Write short notes (**any four**) :

12

- 1) Minakshi Temple at Madurai
- 2) Uttareshwar Temple, Ter
- 3) Paintings at Sittanvasal
- 4) Exterior part of Nilkantheshwar Temple, Nilanga
- 5) Difference between Rangshila and Chandrashila.

3. Write short answers of the following (**any four**) :

16

- 1) Temples of Maharashtra are called Bhumija style, discuss.
- 2) Swargmandapa of Harihareshwar Temple, Hattarsang Kudal.
- 3) Write in detail about Chandela style.
- 4) Describe Mahadev Temple Umarga, giving critical comments.
- 5) Describe in detail the salient features of paintings at Badami.

4. Answer the following (**any two**) :

14

- 1) Describe the salient feature of South Indian Temple architecture.
- 2) Explain the salient features of Ajanta Paintings.
- 3) Write a critical note on Sun Temple, Mondhera.

5. Explain the development of Indian painting from prehistoric to historic period. 14

OR

State the origin and development of Temple architecture in India.

मराठी रूपांतर

सूचना : १) सर्व प्रश्न व उपप्रश्न सोडवावेत.

२) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.

१. योग्य पर्याय निवडा :

१४

- १) प्रागैतिहासिक शैलचित्रे भारतात _____ या ठिकाणी सापडली.
अ) बाघ ब) अजिंठा क) भीमबेटका ड) बदामी
- २) कांची येथील कैलासनाथ मंदिर _____ या राजाने बांधले.
अ) राजराजेश्वर ब) राजेंद्र क) राजशेखर ड) राजसिंह
- ३) कीर्तीवर्मा राजाचे चित्र _____ येथे आहे.
अ) अजिंठा ब) बाघ क) बदामी ड) सित्तनवसल
- ४) 'माऊंट अबु' हे ठिकाण _____ साठी प्रसिद्ध आहे.
अ) जैन मंदिरे ब) हिंदु मंदिरे क) बौद्ध मंदिरे ड) यापैकी नाही
- ५) _____ येथील मंदिर गुप्त कालखंडातील आहे.
अ) मोढेरा ब) तेर क) खजुराहो ड) सांची
- ६) अजिंठा येथील गुहा क्र. _____ मध्ये गौतम बुद्ध व राहुल यांच्या भेटीचे चित्र आहे.
अ) १६ ब) १७ क) १ ड) २
- ७) ऊरुश्रृंग म्हणजे _____ होय.
अ) गवाक्ष ब) लहान शिखर क) संवर्णा ड) उपपीठ
- ८) पट्टदकल येथील पापनाथ मंदिर _____ देवतेचे आहे.
अ) शिव ब) विष्णू क) ब्रह्मा ड) कार्तिकेय
- ९) उत्तर भारतातील मंदिरांना _____ पद्धतीची मंदिरे म्हणतात.
अ) नागर ब) द्रविड क) वेसर ड) भूमिज
- १०) कंदारिया महादेव मंदिर _____ येथे आहे.
अ) खजुराहो ब) मोढेरा क) अयोध्या ड) नाशिक

- ११) हत्तरसंग कुडल येथील हरिहरेश्वर मंदिरास _____ गर्भगृह आहेत.
 अ) चार ब) तीन क) एक ड) दोन
- १२) ऐहोळे येथील दुर्गा मंदिराचे विधान _____ आहे.
 अ) गजपृष्ठाकार ब) चौरस क) आयताकार ड) वर्तुळाकार
- १३) _____ पासून साहित्यामध्ये 'देवायतन' या शब्दाचा उल्लेख सापडतो.
 अ) इ. स. पूर्व पहिले शतक ब) इ. स. पहिले शतक
 क) इ. स. दुसरे शतक ड) इ. स. पूर्व दुसरे शतक
- १४) ओरिसा मधील कोणार्क मंदिर _____ देवतेचे आहे.
 अ) दिक्पाल ब) नवग्रह क) सूर्य ड) ब्रह्मा

२. टीपा लिहा (कोणतेही चार) :

१२

- १) मिनाक्षी मंदिर, मदुराई २) उत्तरेश्वर मंदिर, तेर
 ३) सित्तनवसल चित्रशैली ४) नीलकण्ठेश्वर मंदिर, निलंगा-बाहेरील बाजू
 ५) रंगशिला व चंद्रशिला मधील फरक

३. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही चार) :

१६

- १) महाराष्ट्रातील मंदिरे भूमिज शैलीची मंदिरे म्हणून ओळखली जातात, या विषयी चर्चा करा.
 २) हत्तरसंग कुडल येथील हरिहरेश्वर मंदिराच्या स्वर्गमंडपाचे वर्णन करा.
 ३) 'चंदेल शैली' विषयी सविस्तर माहिती द्या.
 ४) उमरगा येथील महादेव मंदिरावर टीकात्मक टिप्पणी लिहा.
 ५) बदामी येथील चित्रकलेची प्रमुख वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

४. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) :

१४

- १) दक्षिण भारतातील मंदिर स्थापत्यकलेची प्रमुख वैशिष्ट्ये लिहा.
 २) अजिंठा चित्रकलेची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
 ३) 'सूर्य मंदिर, मोंढेरा' यावर टीकात्मक टिप्पणी लिहा.

५. भारतामधील चित्रकलेचा प्रागैतिहासिक कालखंड ते ऐतिहासिक कालखंडा दरम्यान झालेला विकास स्पष्ट करा.

१४

किंवा

भारतामधील मंदिर वास्तुकलेचा उगम आणि विकास स्पष्ट करा.

Seat No.	
-------------	--

M.A. – II (Semester – IV) Examination, 2014
ANCIENT INDIAN HISTORY, CULTURE AND ARCHAEOLOGY
Ancient Indian Paleography and Epigraphy
(Comp. – Paper – II)

Day and Date : Thursday, 24-4-2014
Time : 3.00 p.m. to 6.00 p.m.

Max. Marks : 70

N.B. : 1) **All questions are compulsory.**
2) **Figures to the right indicate full marks.**

1. Select the appropriate word :

14

- 1) _____ year Emperor Ashoka's Girnar Rock edict found.
A) 1882 B) 1883 C) 1884 D) 1885
- 2) _____ scholar discover the Ashoka's Girnar Rock edict.
A) Tod B) Prinsep C) Sen D) Forest
- 3) Trekkling Drimitrius name mention in _____ inscription.
A) Mathura B) Pulumavi C) Naneghat D) Kharvel
- 4) _____ season mention into Pulumavi's Nashik inscription.
A) autumn B) Spring C) Summer D) Winter
- 5) _____ was installed Garup pillar inscription.
A) Minadar B) Chandragupta
C) Heliodorus D) Krishna
- 6) An Ancient India Kokan was known as _____
A) Surashtra B) Anup C) Kukur D) Apparent
- 7) Lakuli sect information we get from _____ inscription.
A) Junagar B) Prayag C) Mathura D) Nashik
- 8) In _____ mountain found the Hatigumpha inscription of Kharvel.
A) Sahyadri B) Aravali C) Himalaya D) Khandgiri
- 9) _____ read the Prayag Prashasti of Samudragupta first time.
A) Troyar B) Ojha C) Jones D) B. Lad

- 10) _____ ingaved the Eihol inscription of Pulkeshi II.
 A) Kalidas B) Ravikirti C) Bharavi D) Tilbatta
- 11) _____ was the founder of saka samstar.
 A) Satvahan B) Nahapan C) Kanishka D) Chalukya
- 12) What is a Prabhavati Gupta's husband name ?
 A) Rudrasen B) Rudradaman
 C) Rudragupta D) Nandivarman
- 13) Priyadarshi title assume by _____ king.
 A) Ashoka B) Kunal C) Sagar D) Bimbisar
- 14) The oldest inscription in India belong to which king ?
 A) Ashoka B) Chandragupta
 C) Kharvel D) Rudradaman

2. Short notes (**any four**) :

14

- 1) Dhammghosh
- 2) Sudarshan lake
- 3) Pulkeshi II
- 4) Dharmmahamatra
- 5) Kalchuri dating.

3. Answer in short (**any four**) :

14

- 1) Explain the importance of Mathura inscription.
- 2) Describe the work of king Kharvela with the help of Hatigumpha inscription.
- 3) Explain the historical importance of Prayag Prashasti.
- 4) Describe Poona plate of Prabhavati Gupta.
- 5) Explain the Naneghat inscription of Nagnika.

4. Answer in detail (**any two**) :

14

- 1) Describe the Nasik inscription of Pulumavi.
- 2) Discuss the Vikram Savanta.
- 3) Explain the importance of Eihol inscription.

5. Evaluate the religious importance of Ashoka's Girnar edict.

14

OR

Sketch the life of Rudradaman I with help of Junagarh inscription.

मराठी रूपांतर

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक.
2) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.

1. योग्य पर्याय निवडा :

14

- 1) _____ यावर्षी सम्राट अशोकाचे गिरनार प्रस्तरलेख सापडले.
अ) 1882 ब) 1883 क) 1884 ड) 1885
- 2) _____ या विद्वानाने सम्राट अशोकाचे गिरनार प्रस्तरलेख शोधला.
अ) टॉड ब) प्रिन्सेप क) सेन ड) फॉरेस्ट
- 3) ग्रीक राजा ड्रीमीट्रीयसचा नामोल्लेख _____ या आलेखात आला.
अ) मथुरा ब) पुलुमावी क) नाणेघाट ड) खारवेल
- 4) पुलुमावीच्या नाशिक शिलालेखात _____ ऋतुचा उल्लेख आढळतो.
अ) ग्रीष्म ब) वसंत क) शरद ड) हिवाळा
- 5) _____ याने गरूड स्तंभ प्रस्तरलेख उभारला आहे.
अ) मिर्नॅंडर ब) चन्द्रगुप्त क) हेलीओडोरस ड) कृष्णा
- 6) प्राचीन भारतात कोकण _____ या नावाने परिचित होते.
अ) सौराष्ट्र ब) अनुप क) कुकूर ड) अपरेंट
- 7) _____ या आलेखात लाकुली सांप्रदाय या विषयी माहिती आहे.
अ) जुनागर ब) प्रयाग क) मथुरा ड) नाशिक
- 8) खारवेलचा हाथीगुंफा आलेख _____ या पर्वतावर सापडला.
अ) सह्याद्री ब) अरावली क) हिमालय ड) खंडगिरी
- 9) _____ याने समुद्र गुप्ताच्या प्रयाग प्रशस्तीचे प्रथमतः वाचन केले.
अ) ट्रॉयर ब) ओझा क) जोन्स ड) बी. लाड
- 10) पुलकेशी II ऐहोळ प्रशस्ती _____ कोरला आहे.
अ) कालीदास ब) रविकीर्ती क) भारावी ड) तिलभट्ट
- 11) शक संवत्सतराचा संस्थापक _____ आहे.
अ) सातवाहन ब) नहपान क) कनिष्क ड) चालुक्य

12) प्रभावती गुप्ताच्या पतिचे नाव काय ?

अ) रुद्रसेन ब) रुद्रदामन क) रुद्रगुप्त ड) नंदीवर्मन

13) प्रियदर्शी ही पदवी _____ या राजाने धारण केले.

अ) अशोक ब) कुणाल क) सागर ड) बीबीसार

14) भारतातील सर्वात प्राचीन शिलालेख _____ या राजाशी संबंधी आहे.

अ) अशोक ब) चन्द्रगुप्त क) खारवेल ड) रुद्रदामन

2. टीपा लिहा (कोणतेही 4) :

14

- 1) धम्मघोष
- 2) सुदर्शन तलाव
- 3) पुलकेशी II
- 4) धर्ममहामात्रा
- 5) कलचुरी कालखंड.

3. थोडक्यात उत्तरे लिहा (को. 4) :

14

- 1) मथुरा शिलालेखाचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- 2) हाथीगुंफा शिलालेखा आधारे राजा खारवेलालाचे कार्य विशद करा.
- 3) प्रयाग प्रशस्तीचे ऐतिहासिक महत्त्व स्पष्ट करा.
- 4) प्रभावती गुप्ताच्या पुणे ताम्रपटा माहिती विशद करा.
- 5) नागणिका राणीचा नाणेघात शिलालेख स्पष्ट करा.

4. सविस्तर उत्तरे लिहा (कोणतेही 2) :

14

- 1) पुलुमावीचा नाशिक आलेख विशद करा.
- 2) विक्रम सवंत विषयी चर्चा करा.
- 3) ऐहोळ शिलालेखाचे महत्त्व स्पष्ट करा.

5. 1) अशोकाच्या गिरनार आलेखाचे धार्मिक महत्त्व विशद करा.

14

किंवा

2) जुनागड शिलालेखाच्या आधारे रुद्रदामनचे जीवन वृत्तांताचे लेखन करा.

Seat No.	
-------------	--

M.A. – II (Semester – IV) Examination, 2014
ANCIENT INDIAN HISTORY, CULTURE AND ARCHAEOLOGY
Philosophy and Religious History of Ancient India (Opt. Paper – I)

Day and Date : Saturday, 26-4-2014
Time : 3.00 p.m. to 6.00 p.m.

Max. Marks : 70

N.B. : 1) **All questions are compulsory.**
2) **Figures of right indicate full marks.**

1. Select the appropriate word :

14

- 1) Vaisheshik theory stage by the _____ scholar.
A) Kanad B) Kapil C) Gautam D) Jaimini
- 2) What is the name of Gautam Buddha's father ?
A) Ajit B) Sidarth C) Shudhodhan D) Sambhav
- 3) _____ was twenty third Thirthankar of Jainism.
A) Mallinath B) Ananth C) Chandra D) Pashawanath
- 4) Panchmahavrat concept is related with _____ religion.
A) Buddhism B) Jainism C) Vaidic D) Islam
- 5) Four Aryasatya concept is related with _____ religion.
A) Buddhism B) Ajivik C) Jainism D) Vaidic
- 6) Dharmamahamatra officer appointed by _____ king.
A) Arjun B) Mahipal C) Ashok D) Chandragupt
- 7) Ganpatya sect worship _____ God.
A) Mahadev B) Vishnu C) Ganpati D) Durga
- 8) Kapalik cult is related with _____ sect.
A) Shiva B) Vishnu C) Ganpati D) Gopal
- 9) _____ movement eros is in 12th century.
A) Bakti B) Social C) Dalit D) Cultural
- 10) Chaitanyaprabhu is related _____ sect.
A) Shakta B) Vaishnav C) Shaiv D) Ganpati

- 11) Varkari cult worship _____ God.
 A) Vittal B) Shiva C) Surya D) Gajanan
- 12) Ligayat is sub sect of _____ cult.
 A) Virshaiv B) Shakta C) Varkarri D) Vaishnav
- 13) _____ and _____ are main holly literature of Jain religion.
 A) Anga and Agam B) Ramayan and Mahabharat
 C) Sutta and Pitak D) Smurti and Sruti
- 14) Third Buddhist council organised by _____
 A) Ashoka B) Kunal C) Rahul D) Anand

2. Short note (**any four**) : **12**
- 1) Mimamsa and uttarmimamsa
 - 2) Triratna
 - 3) Mahavrata
 - 4) Kapalik cult
 - 5) Four aryasatya.
3. Short answer (**any four**) : **16**
- 1) Describe the varkari cult.
 - 2) Write in short about Jainism two sect.
 - 3) Explain about the Buddhist conference.
 - 4) Elaborate the Sakhya and Yog philosophy.
 - 5) Discuss about the Sadavad theory.
4. Write answer in detail (**any two**) : **14**
- 1) Write a critical note on ligayat cult.
 - 2) Evaluate the Ashatangmarg teaching.
 - 3) Explain the six school of philosophy.
5. 1) Discuss the causes behind the origin of Buddhism. **14**

OR

- 2) Describe the Jainism teaching. Is it help to eradicat inequality from society.

मराठी रूपांतर

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

1. योग्य पर्याय निवडा.

14

- 1) वैशिष्येक सिद्धांत _____ विद्वांनानी मांडली.
अ) कन्नड ब) कपिल क) गौतम ड) जैमीनी
- 2) गौतम बुद्धांचे वडीलांचे नाव _____ होते.
अ) अजित ब) सिद्धार्थ क) शुद्धोधन ड) संभव
- 3) _____ हे जैन धर्माचे 23 वे तिर्थंकर होते.
अ) मल्लीनाथ ब) अनंत क) चंद्र ड) पार्श्वनाथ
- 4) पंचमहाव्रत ही संकल्पना _____ धर्माशी निगडीत आहे.
अ) बौद्ध ब) जैन क) वैदिक ड) इस्लाम
- 5) चार आर्यसत्य संकल्पना _____ धर्माशी निगडीत आहे.
अ) बौद्ध ब) अजिविक क) जैनधर्म ड) वैदिक
- 6) धर्ममहामात्रा या आधिकार्यांची नेमणूक _____ याने केली.
अ) अर्जुन ब) महीपाल क) अशोक ड) चन्द्रगुप्त
- 7) गणपती सांप्रदाय _____ या देवतेची पूजा करतात.
अ) महादेव ब) विष्णू क) गणपती ड) दुर्गा
- 8) कापालिक पंथ हे _____ पंथाशी संबंधी आहे.
अ) शिव ब) विष्णू क) गणपती ड) गोपाल
- 9) 12 व्या शतकात _____ चलवलीचा उदय झाला.
अ) भक्ती ब) सामाजिक क) दलित ड) सांस्कृतिक
- 10) चैतन्यप्रभू हे _____ सांप्रदायाशी संबंधी होते.
अ) शाक्त ब) वैष्णव क) शैव ड) गणपती
- 11) वारकरी सांप्रदाय _____ या देवतेची पूजा करतात.
अ) विठ्ठल ब) शिव क) सूर्या ड) गजानन
- 12) लिगायत हा _____ या पेथाचा उपपेय आहे.
अ) विरशैव ब) शाक्त क) वारकरी ड) वैष्णव

13) जैन धर्माचे _____ आणि _____ हे पवित्र ग्रंथमानले जातत.

अ) अंग व आगम

ब) रामायन व महाभारत

क) सुत्त व पिटक

ड) स्मृति व सूति

14) तिसरी बौद्ध परिषद _____ यांनी आयोजित केली.

अ) असोक

ब) कुणाल

क) राहुल

ड) आनंद

2. टीपा लिहा (को. चार) :

12

1) मिमांस व उत्तर मिमांसा

2) त्रिरत्न

3) महाव्रत

4) कापालिक पंथ

5) चार आर्यसत्य

3. थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही चार) :

16

1) वारकरी सांप्रदाय विशद करा.

2) जैन धर्माच्या दोन पंथाविषयी थोडक्यात लिहा.

3) बौद्ध धर्माच्या परिषदाविषयी थोडक्यात लिहा.

4) साख्य व योग तत्त्वज्ञान स्पष्ट करा.

5) साद्यवाद सिद्धांत स्पष्ट करा.

4. सविस्तर उत्तर लिहा (को. 2) :

14

1) लिगायत पंथा विषयी सविस्तर लिहा.

2) आष्टांगमार्ग सिद्धांत स्पष्ट करा.

3) षड दर्शन सिद्धांत स्पष्ट करा.

5. बौद्ध धर्माच्या उदयाची कारण मिमांसा स्पष्ट करा.

14

किंवा

जैन धर्माची शिकवून सांगून ति शिकवून सामाजिक विशमता निर्मूलनास पोषक ठरली का ते स्पष्ट करा.

Seat No.	
-------------	--

M.A. – II (Sem. – IV) Examination, 2014
ANCIENT INDIAN HISTORY, CULTURE AND ARCHAEOLOGY
Indian Museums (Opt.) (Paper – II)

Day and Date : Tuesday, 29-4-2014
Time : 3.00 p.m. to 6.00 p.m.

Max. Marks : 70

Instructions : 1) **All questions are compulsory.**
2) **Figures to the right indicate full marks.**

1. Select the appropriate word. **14**

- 1) Man and _____ is an important part of Museum.
 - a) Habit of collection
 - b) Collection
 - c) Choosing the objects
 - d) Collection of objects
- 2) Types of museum is based on _____
 - a) Subject
 - b) Object
 - c) Number
 - d) Serials
- 3) The Laterite Stone is _____
 - a) Water based
 - b) Air based
 - c) Hole based
 - d) Soil based
- 4) National Museum Delhi is established in _____
 - a) 1946
 - b) 1947
 - c) 1948
 - d) 1949
- 5) _____ garden is started by Hyasu the princes of Egypt for the people.
 - a) Garden of Acclamation
 - b) Huge Garden
 - c) Small Garden
 - d) Victory Garden

2. Write short notes on **any four** of the following : **12**
- 1) Labels in museum.
 - 2) Conservation of stone objects.
 - 3) Salarjang museum in Hyderabad.
 - 4) Origin of museum in ancient period.
 - 5) Communication.
3. Write short answers on **any four** of the following : **16**
- 1) Discuss of museum in modern age.
 - 2) Describe the Chatrapati Shivaji Maharaj Vastu Sangrahalaya.
 - 3) Explain the method of conserving iron objects.
 - 4) How the lightning, techniques and devices useful in displaying objects in museum ?
 - 5) Write the information of Mathura Museum.
4. Write answers on **any two** of the following : **14**
- 1) What is Museum ? Write the origin and development of museum's in the world.
 - 2) Write the methods of displaying objects in museum.
 - 3) Write the methods of conservation of metal.
5. Describe in detail the Raja Dinkar Kelkar Museum as a tourist attraction. **14**

OR

Write the report on the museum visited by you.

मराठी रूपांतर

सूचना : १) सर्व प्रश्न व उपप्रश्न सोडवावेत.

२) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.

१. योग्य पर्याय निवडा.

१४

- १) माणूस व _____ हे संग्रहालयाच्या उदयाचे अविभाज्य घटक आहेत.
 - अ) संग्रह वृत्ती
 - ब) गोळा करणे
 - क) वस्तु निवडणे
 - ड) वस्तुंचा साठा करणे
- २) संग्रहालयाचा प्रकार _____ वर आधारित असतो.
 - अ) विषय
 - ब) वस्तु
 - क) संख्या
 - ड) क्रमांक
- ३) जांभा खडक _____ असतो.
 - अ) जलमय
 - ब) वायुमय
 - क) छिद्रमय
 - ड) मृदामय
- ४) राष्ट्रीय वस्तु संग्रहालय दिल्ली येथे _____ या वर्षी स्थापन झाले.
 - अ) इ. सन १९४६
 - ब) इ. सन १९४७
 - क) इ. सन १९४८
 - ड) इ. सन १९४९
- ५) इजिप्तची राजकन्या ह्यसु हिने लोकांसाठी _____ ही बाग तयार केली.
 - अ) गार्डन ऑफ अकलमेशन
 - ब) ह्यूज. गार्डन
 - क) स्मॉल गार्डन
 - ड) व्हिक्टरी गार्डन
- ६) संग्रहालयातील रंगसंगतीचे ज्ञान _____ ला असले पाहिजे.
 - अ) मार्गदर्शक
 - ब) क्युरेटर
 - क) प्रमुख
 - ड) सर्वसामान्य माणूस
- ७) सोने आणि चांदी यांच्या मिश्रणास _____ असे म्हणतात.
 - अ) पेटिन
 - ब) समिश्र धातू
 - क) इलेक्ट्रॉन
 - ड) इलेक्ट्रॉन

- ८) महाराष्ट्रातील सर्वात मोठे वस्तु संग्रहालय _____ हे होय.
अ) केळकर संग्रहालय
ब) तेरचे संग्रहालय
क) शस्त्रागार संग्रहालय
ड) छत्रपती शिवाजी महाराज वस्तु संग्रहालय
- ९) _____ मुळे अगदी थोड्या वेळात संग्रहालयातील वस्तुंची माहिती मिळते.
अ) नामनिर्देशक
ब) फोटो
क) प्रकाश
ड) मार्गदर्शक
- १०) चिनी मातीचे भांडे _____ या मातीपासून बनवले जाते.
अ) काळी माती
ब) पांढरी माती
क) लाल माती
ड) चिकण माती
- ११) भारतीय संग्रहालय _____ या ठिकाणी आहे.
अ) दिल्ली
ब) मुंबई
क) कलकत्ता
ड) तमिळनाडू
- १२) _____ या संस्कृतीमधून 'म्यूझियम' (संग्रहालय) हा शब्द जगास मिळाला.
अ) सुमेर संस्कृती
ब) अक्कड संस्कृती
क) सिंधू संस्कृती
ड) ग्रीक संस्कृती
- १३) सोन्याच्या वस्तु स्वच्छ करण्याचे सर्वात उत्तम द्रावण _____ हे होय.
अ) रीठा (सॅपोनीन)
ब) कॉस्टीक सोडा
क) सोडियम क्लोराईड
ड) अॅसीटोन
- १४) दिव्यांमध्ये मुख्यतः _____ व _____ हे रंग वापरले जातात.
अ) तांबडा, निळा
ब) तांबडा, जांभळा
क) तांबडा, पिवळा
ड) तांबडा, काळा

२. खालीलपैकी कोणत्याही चारवर थोडक्यात टीपा लिहा : १२
- १) संग्रहालयातील नामनिर्देशक
 - २) दगडी वस्तुचे जतन
 - ३) सालारजंग संग्रहालय हैद्राबाद
 - ४) संग्रहालयाचा उदय-प्राचीन कालखंड
 - ५) संदेशवहन.
३. खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा : १६
- १) संग्रहालयाची आधुनिक काळातील प्रगती सांगा.
 - २) छत्रपती शिवाजी महाराज वस्तु संग्रहालयाची माहिती लिहा.
 - ३) लोखंडी वस्तुचे जतन कसे करावे ?
 - ४) संग्रहालयात वस्तुंची मांडणी करण्यासाठी प्रकाशाची साधने व तंत्र कशी उपयुक्त पडतात ते लिहा.
 - ५) मथुरा वस्तुसंग्रहालयाची माहिती लिहा.
४. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा : १४
- १) संग्रहालय म्हणजे काय ? ते सांगून भारताबाहेरील संग्रहालयाचा उदय व विकास कसा झाला ते स्पष्ट करा.
 - २) संग्रहालयातील विविध वस्तुंची मांडणी कशा पद्धतीने करतात ते सांगा.
 - ३) धातुचे जतन करण्याची पद्धती थोडक्यात लिहा.
५. पर्यटकांसाठी आकर्षण ठरलेले राजा दिनकर केळकर वस्तु संग्रहालयाची माहिती लिहा. १४

किंवा

तुम्ही भेट दिलेल्या एका संग्रहालयाचा वृत्तांत लिहा.

Seat No.	
----------	--

M.A. – I (Semester – I) Examination, 2014
ANCIENT INDIAN HISTORY, CULTURE AND ARCHAEOLOGY (New)
Introduction to Archaeology (Paper – II)

Day and Date : Wednesday, 23-4-2014
Time : 11.00 a.m. to 2.00 p.m.

Max. Marks : 70

Instructions: 1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

1. Select the appropriate word. **14**
- 1) _____ is the author of book entitled 'Prehistory and Protohistory of India and Pakistan'.
a) John Marshall
b) Mortimer Wheeler
c) H. D. Sankalia
d) K. N. Dixit
 - 2) The Brahmi script was deciphered by _____.
a) John Princep
b) Jems Princep
c) John Lubbock
d) Glyn Daniel
 - 3) _____ is the founder of Asiatic society of Bengal.
a) William Jones
b) Alexander Cunnigham
c) Lord Curzon
d) Lord Bentik
 - 4) The father of 'New Archaeology' is _____.
a) Carla Batzar
b) Captain Hwakins
c) David Caska
d) Loui Binford
 - 5) Harappan site at Mohenjodaro excavated by _____.
a) Sir John Marshall
b) Lord Henribruk
c) Mortimer Wheeler
d) William Jones
 - 6) Robert J. Breadwood wrote the book _____.
a) Approach to Archaeology
b) Archaeologist and what they do ?
c) Archaeology and Society
d) None of above

- 7) The rule of antiquities and archaeological remains act passed by _____
 a) Lord Curzon b) Lord William
 c) Lord Dalhousie d) Lord Wellesli
- 8) The head quarter of archaeological survery of India is at _____
 a) Delhi b) Mumbai
 c) Kolkata d) Aurangabad
- 9) The discovery of submerged city was made by _____
 a) Dr. Mink b) Dr. Wings
 c) Dr. Kins d) Dr. Sen
- 10) John Marshall was appointed as the Director General of Archaeological Survey of India in _____
 a) 1900 b) 1902 c) 1905 d) 1906
- 11) The author of ‘Puratattvavidya’ is _____
 a) D. D. Kosambi b) R. Banerji
 c) V. Shinde d) S. B. Deo
- 12) Charles Darwin put forth _____ theory.
 a) Human evolution b) Origin of social
 c) Origin of species d) Origin of economic
- 13) _____ introduced first the scientific methods of archaeology.
 a) Mortimer Wheeler b) L. R. Binford
 c) John Marshall d) H. D. Sankalia
- 14) Under water archaeology is also known as _____
 a) Marine Archa.
 b) Water science
 c) Ethno-archaeology
 d) Salvage archaeology

2. Write short notes on **any four** of the following :

12

- 1) Various definitions of archaeology
- 2) Mortimer wheeler
- 3) New archaeology
- 4) History and archaeology
- 5) William Johns.

3. Write short answers on **any four** of the following : **16**
- 1) Explain the origin of archaeology.
 - 2) State the importance of excavated material in archaeology.
 - 3) Give the detail information about the under water archaeology.
 - 4) Explain the contribution of H. D. Sankalia.
 - 5) Describe the nature of archaeology in the modern period.
4. Write long answers on **any two** of the following : **14**
- 1) Write down about scope of archaeology.
 - 2) State the role of nature sciences in archaeology.
 - 3) Give the detail information of public archaeology.
5. Describe the progress of Indian archaeology. **14**

OR

Discuss about branches of archaeology.

SLR-PA – 8

Seat No.	
-------------	--

M.A. (Part – I) (Semester – I) Examination, 2014
ANCIENT INDIAN HISTORY CULTURE AND ARCHAEOLOGY
ANCIENT INDIAN ICONOGRAPHY (Paper – III) (New)

Day and Date : Friday, 25-4-2014
Time : 11.00 a.m. to 2.00 p.m.

Total Marks : 70

Instructions: 1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

1. Select appropriate alternatives :

14

- 1) _____ is a Vahana (vehicle) of Lord Ganesha.
 - a) Mouse (Mushaka)
 - b) Bull (Nandi)
 - c) Eagle (Garuda)
 - d) Swan (Hansa)
- 2) _____ is the sign which is on the chest of Vishnu.
 - a) Kaustubha
 - b) Shrivasta
 - c) Kunteya
 - d) Surdaeshna
- 3) Icon of Hari-Hara means synchronization of _____.
 - a) Brahma and Surya
 - b) Ganesha and Kartikeya
 - c) Vishnu and Shiva
 - d) None of these
- 4) _____ is 23rd Tirthankar of Jain religion.
 - a) Mahavir
 - b) Parshwanath
 - c) Vrishbhanath
 - d) Nemi
- 5) Saptamatrikapatta is the speciality of the temples built by _____.
 - a) Yadava
 - b) Rashtrakuta
 - c) Satvahana
 - d) Later-Chalukya

P.T.O.

- 6) Kalyanasundara PRATIMA means _____
- Depiction of Marriage
 - Depiction of Birth
 - Depiction of Death
 - Depiction of Education
- 7) _____ is the name of the Lord Vishnu's conch (Sankha).
- Panchyajanya
 - Koumudi
 - Surdarshan
 - Padma
- 8) _____ is a Devsenapati.
- Kartikeya
 - Ganesha
 - Indra
 - Varuna
- 9) _____ of the following mudra is relevant to Buddha according to Gandhar School of art in standing position.
- Varad
 - Abhay
 - Bhumisparsa
 - Vykhana
- 10) Shukavayal is combination of _____
- Parrot and lion
 - Eagle and lion
 - Crow and lion
 - Sparrow and lion
- 11) Bhairav is _____ Form of Shiva.
- Soumya
 - Roudra
 - Nrutya
 - None of these
- 12) 4th incarnation of Vishnu is _____
- Mastya
 - Varaha
 - Narsimha
 - Kalki
- 13) _____ is the future Buddha.
- Maitreya
 - Amoghasiddhi
 - Avalokitesvara
 - Manjushri
- 14) _____ is the Buddhist God of wealth.
- Padmapani
 - Vajrapani
 - Jambhala
 - Janguli

2. Write short notes on the following (**any four** out of five) : **12**
- 1) Darpana
 - 2) Kinnara
 - 3) Mahavira
 - 4) Sheshashayi Shayan Vishnu
 - 5) Natesh (Nrutya Shiva)
3. Write short answers of the following (**any four** out of five) : **16**
- 1) What is Vaikunta Murthi ? Give two examples.
 - 2) Write a note on icons of Kartikeya found in South India.
 - 3) Write characteristic of Vrushabhanatha icons.
 - 4) Discuss Shiva as Soumya Murthi.
 - 5) Write salient features of the Andhakasura Vadhamurti.
4. Answer the following (**any two** out of three) : **14**
- 1) Explain in detail about icons of Ashtadikpals.
 - 2) What is Saptamatrukapat ? Give the characteristic.
 - 3) Describe different types of Ganesh Icons.
5. Which are the 'Dashavatar' (ten incarnations) of Lord Vishnu ? Discuss.

OR

Explain the development of Buddha Icons in detail **14**

Seat No.	
-------------	--

M.A. – I (Semester – I) Examination, 2014
ANCIENT INDIAN HISTORY, CULTURE AND ARCHAEOLOGY
Pre and Protohistory of South Asia (Paper – IV) (New)

Day and Date : Monday, 28-4-2014
Time : 11.00 a.m. to 2.00 p.m.

Total Marks : 70

Instructions : 1) **All questions are compulsory.**
2) **Figures to the right indicate full marks.**

1. Select appropriate word :

14

- 1) Ahar culture remains have been found in the State of _____
 - a) Rajasthan
 - b) Gujarat
 - c) Madhya Pradesh
 - d) Uttar Pradesh
- 2) The Indus valley people lived in houses made of _____
 - a) Wood
 - b) Mud
 - c) Bricks
 - d) Stone Slabs
- 3) The most impressive feature of the Harappan culture is _____
 - a) Town planning
 - b) Arrangements of houses
 - c) Drainage system
 - d) Pottery
- 4) Three age system was first formulated by _____
 - a) C. J. Thomsen
 - b) Mortimer Wheeler
 - c) John Marshall
 - d) H. D. Sankaliya
- 5) Dolmen is a structure of _____ period.
 - a) Mesolithic
 - b) Megalithic
 - c) Neolithic
 - d) Chalcolithic
- 6) Ash mounds are the characteristic of South Indian _____ culture.
 - a) Neolithic
 - b) Iron
 - c) Early Historic
 - d) Mesolithic

- 7) _____ culture is known as 'Nevasian culture'.
- a) Lower palaeolithic b) Middle palaeolithic
c) Upper palaeolithic d) None of these
- 8) Match the following :
- 1) Hand axe a) Neolithic
2) Blades b) Lower palaeolithic
3) Polished axe c) Upper palaeolithic
 a) 1-a, 2-b, 3-c b) 1-b, 2-c, 3-a
 c) 1-b, 2-a, 3-c d) 1-c, 2-a, 3-b
- 9) _____ pottery had orange or dark red slip.
- a) O.C.P. b) P.G.W.
c) N.B.P.W. d) Black and Red
- 10) Ostrich egg shell beads have been found at _____
- a) Bagore b) Adamgarh
c) Patne d) Vadamadurai
- 11) Burin is characteristic tool of _____ culture.
- a) Middle palaeolithic b) Upper palaeolithic
c) Mesolithic d) Neolithic
- 12) _____ is a megalithic site located in Vidarbha.
- a) Hallur b) Mahurzari
c) Maski d) Payampalli
- 13) Grinding and polishing technique used in _____ period.
- a) Neolithic b) Chalcolithic
c) Mesolithic d) Early Historic
- 14) Pleistocene epoch ends in _____ age.
- a) Mesolithic b) Neolithic
c) Upper palaeolithic d) Lower palaeolithic

2. Write short notes of the following **(any four)** : **12**
- 1) Microliths
 - 2) N.B.P.W. Culture
 - 3) Harappan Seals
 - 4) Tools from Neolithic age
 - 5) Homo sapien sapien.
3. Write short answers of the following **(any four)** : **16**
- 1) Write salient features of Kayatha culture.
 - 2) Discuss development of Neolithic culture.
 - 3) What do you know about Nal culture ? Write in short.
 - 4) Write a critical note on Malwa pottery.
 - 5) Describe lower palaeolithic tools.
4. Answer **any two** : **14**
- 1) Describe the archaeological remains of Burzhom and why it is important site in Indian archaeology ?
 - 2) What is stone circle ? Discuss in detail.
 - 3) Describe the characteristics of the Jorwe culture in Maharashtra.
5. State the Harappan Town Planning with reference to archaeological evidences. **14**

OR

Describe in detail the Mesolithic life in India.
